

TRONDHEIM KOMMUNE

Rådmannen, kommunaldirektør for kultur

14 AUG 2008

Justis- og politidepartementet

8005 Dep.
N-0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
14 AUG 2008	
SAKSNR.: 200408231	
AVD/KONT/BEH:	RBA/RBA/HAS
DOK.NR. 73	ARKIVKODE: 614.9

Vår saksbehandler
Gunnar Aadne Solbakken

Vår ref.
08/29706/ X20 &13
oppgis ved alle henv.

Deres ref.
200408231- /AHO

Dato
11.08.2008

Høring - utkast til lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret. Departementets brev av 30.06.2006. Tilbakemelding fra Trondheim kommune.

Utkastet til lov fremstår i sin nåværende form som en betydelig endring for flere av de forhold som omtales.

Vår tilbakemelding vil derfor både gå på de overordnede prinsippene for utkastet og på de enkelte paragrafer.

Generelt

I høringsbrevet fremheves de fem krigsårene som et forklarende bakteppe for hvorfor Sivilforsvarsloven av 1953 fikk sin daværende profil og fokus på beskyttelse av sivilbefolkningen.

Fremvekst av nye trusselbilder, der risiko for uønskede hendelser i fredstid har fått en mer fremtredende rolle, tilsier at lovens bestemmelser moderniseres og oppgraderes. Denne dreining i trusselbildet, tilsier større synliggjøring av Sivilforsvarets fredstidsfunksjoner, og et lovverk som favner både uønskede hendelser i krig og fred.

Vi er fullt ut enig i denne økede fokus på Sivilforsvaret, som en tung nasjonal aktør i innsats mot skadevirkningene av de nye truslene som vi ser komme.

Særlig er det klimaendringene i den nære fremtid som bekymrer. Med mer ustabil vær og mer spontant inntreffende og intenst uvær, særlig i form av nedbør og vind. Og også med brå skift i temperatur og tilhørende kraftige tordenvær.

Disse ulykkeshendelsene som inntreffer spontant og geografisk tilfeldig fordelt; setter ulike lokale, regionale og statlige hjelpeapparat på store utfordringer.

I lovforslaget forventes det ikke at kommunene eksplisitt skal styrke sin beredskap; men vi skal gjennom ROS - analyser prøve å finne ut hva vi kan bli utsatt for, og legge beredskapsplaner deretter.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Rådmannens fagstab
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Munkegata 1

Telefon:
+47 72542510

Telefaks:
+47 72546131

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: radmann.postmottak@trondheim.kommune.no

Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Men når de største ulykkene inntreffer er det behov for betydelig assistanse utenfra, uansett kommunestørrelse. Og det er her vi forutsetter at Sivilforsvaret oppgraderes vesentlig og tilpasses det nye nasjonale sivile trusselbildet.

En slik betydelig opprusting av Sivilforsvaret nå, vil i tid korrespondere godt med den motsvarende gjennomførte nedbygging av de store militære ressurser. Ressurser som tidligere var disponible som støtte til det sivile samfunnet. Sivilforsvaret vil også med sin regionstruktur være velegnet til å gi hurtig bistand til de lokale aktørene.

Kommunene ser vi er foreslått tildelt en vesentlig større rolle i det fremtidige sivile beredskapsarbeidet enn i dag. Departementet argumenterer med at dette langt på vei er en formell tilpassing til dagens reelle situasjon, og at tiden nærmest er overmoden for denne lovhjemmelen om generell kommunal beredskapsplikt.

I utkastet antydes det på flere punkt at de økonomiske og administrative kostnadene for kommunene stort sett vil bli uendret. Dette kan vi ikke si oss enige i, da lovutkastet på flere punkter er for optimistisk i forhold til kommunens ressursbruk på området i dag.

Et tydelig eksempel er det nye punktet om ROS - analyser. Her sier Departementet (s. 52) at det legges til grunn at kommunene har kompetanse til å utarbeide sektorovergripende risiko- og sårbarhetsanalyse. Vel kan mange kommuner ha kompetanse eller delkompetanse på dette, men det er ikke slik at kommunene sitter med *ubenyttet* spisskompetanse på dette. Disse analysene vil faktisk være en ny oppgave, og ekstraordinære personell- og pengeressurser må settes inn.

Departementet er jo forøvrig selv oppmerksom på at konsekvensene av lovforslaget er svært uavklart, da det på s. 50 står: *"Lovforslaget er i det vesentlige lagt opp som en rammelov som forutsettes utfyllt av forskrifter. Det betyr at de administrative og økonomiske konsekvenser først vil kunne estimeres nærmere i tilknytting til revisjon av forskriftsverket."*

Det er altså i aller høyeste grad uklart hva dette lovutkastet, med tilhørende utfyllende forskrifter vil koste kommunene.

Spesielt til de enkelte paragrafer

§ 6. Sivilforsvarets oppgaver og ansvar

Jf. § 6 c) understøtte nød og beredskapsetatene ved uønskede hendelser.

Sivilforsvaret må opprustes vesentlig, både med tyngre materiell, større styrker og ytterligere ny kompetanse for å kunne bli en effektiv hjelper for det sivile samfunnet, herunder kommunene.

Utviklingen av Sivilforsvaret finner vi at må være en statlig oppgave, som finansieres over Statsbudsjettet. Sivilforsvarets innsats kommer hele det sivile samfunnet til gode, ikke bare som en støtte til de primæroppgavene som kommunene har.

§ 14. Kommunens plikter

Denne paragrafen må ryddes vesentlig, da den bærer alt for mye preg av kopi fra den gamle Sivilforsvarsloven. De tunge oppgavene i §§ 16, 17, 18-22, 19, 25 er jo nå foreslått lovfestet særskilt. Da hører de ikke hjemme i en slik "innholdsfortegnelse". Realitetene i bestemmelsene kommenteres under den enkelte særparagraf.

Som påpekt innledningen, og for de enkelte særparagrafene, er det vår prinsipielle oppfatning at kommunens plikter nedtones til det som klart er kommunens primærforpliktelser overfor innbyggerne. Mens det felles sivile samfunnsansvaret løftes opp på Sivilforsvaret.

§ 15. Lagring og vedlikehold av Sivildforsvarets materiell

Her er det foreslått en reell utvidelse av Sivildforsvarets ansvar i forhold til utviklet praksis, og som kommunene i sin helhet skal betale for. Jf. s. 32 øverst: ” --- . I tillegg foreslår departementet at Sivildforsvarets myndigheter overtar faktisk forvaltning og vedlikehold av alt sivildforsvarsmateriell. Kostnadene knyttet til de lokale lagrene - lagerleie, lønnskostnader til forvaltere og vedlikeholdsutgifter skal betales av kommunene etter reglene ovenfor. ----. ”

Særlig i forhold til at kommunene ikke har noen innflytelse eller påvirkning på det nivå som innkjøp og utrustning vil ligge på, støtter vi ikke denne bestemmelse.

Også sett i forhold til den generelle oppfatning vi har, om et større statlig engasjement gjennom Sivildforsvaret som støtte til kommunene og det sivile samfunn for øvrig. Da bør Sivildforsvaret selv settes i stand til å ta denne oppgaven.

§ 19 Evakuering

At kommunen er foreslått tillagt vedtaksmyndighet for evakuering kan by på utfordringer. Politiet er den som i dag har dette som sitt domene i fredstid. Vi ser at det kan oppstå usikkerhet for publikum/nødstedte i en gitt situasjon når det skal vurderes om det er politiet eller kommunen som skal gi evakueringsordre. Usikkerhet i en slik situasjon er det siste vi trenger!

Vi mener det er mer riktig å utvide politiets evakueringsmyndighet til også å omfatte uønskede hendelser etter denne lov, og foreslår det.

§ 27 Tilfluktsromstjeneste i beredskapssituasjoner

Det foreslås at sivildforsvaret ikke lengre skal drive med tilfluktsromstjeneste, og at oppgaven med å drive offentlige tilfluktsrom overføres til kommunene. Sivildforsvarets tilfluktsromstjeneste har vært helt nedprioritert de siste årene, og det utdannes ikke lengre mannskaper eller gjennomføres øvelser. I Departementets vurdering (s. 40) foreslås at det skal foretas en ny utredning av tilfluktsrom som beskyttelseskonsept.

Vi foreslår at man avventer en eventuell overføring av denne oppgaven til etter at utredningen er behandlet. Sivildforsvaret har tradisjonelt hatt spisskompetanse på tilfluktsrom, og tilfluktsrom har vært en av de viktigste oppgavene for etaten. Det er ikke rimelig å anta at kommunene vil kunne tilegne seg denne kompetansen uten en betydelig kursing. Det er videre en vesens forskjell i å drive et privat tilfluktsrom med noen titalls plasser i forhold til å drifte et offentlig tilfluktsrom med flere tusen plasser. Dersom man velger å overføre oppgaven, må det følge økonomiske ressurser med.

Oppsummering

- Trondheim kommune er enig i behovet for å ajourføre lovgrunnlaget på det sivile beredskapsområdet.
- Sivildforsvaret må imidlertid utvikles til å bli en vesentlig tyngre aktør enn det er i dag, og overta og videreutvikle flere av de oppgaver som etter de seneste tiårs praksis har blitt liggende i gråsonen mellom kommunene og Sivildforsvaret. På dette område er lovutkastet alt for svakt.
- For oppgaver i forbindelse med sivil krigsberedskap peker vi på Sivildforsvaret som rett faginstans.

- Evakueringsmyndigheten i fredstid legges til politiet også for ”uønskede hendelser” etter dette lovforslag
- Kommunenes oppgaver i forhold til den generelle beredskapen tones kraftig ned, og fokuseres på å perfektionere ivaretagelsen av kommunens primæroppgaver.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Gerhard Dalen
kommunaldirektør for kultur

Gunnar Aadne Solbakken
beredskapsrådgiver